

Stáhtarádi ása hus

guollebivddus Deanu čázádaga oalgečázádagain jagi 2024

Stáhtarádi mearrádusa mielde mearriduvvo guolástanlága (379/2015) sihke guolástusas Deanu čázádagas Norggain dahkkojuvvon soahpamuša lánkaásaheami suorggi mearrádusaid fápmuibidjameis ja guoskadeameis addojuvvon lága (176/2017) 7 § 3 momeantta vuodul, dakkárin go dain mañemus máinnašuvvon lea lágas 207/2024:

1 §

Guoskadansuorgi

Dát ása hus guoskaduvvo guollebivddus Deanu čázádagas Norggain dahkkon soahpamuša (SopS 41 ja 42/2017) 2 artihkkala 2 čuoggás dárkkuhuvvon čázádaga luossagoargunviidodagas čuovvovaččat:

- 1) Buolbmátjávri, Gálddašjohka Luovosvárjoga njálmmi rádjái, Badje-Buolbmátjohka Badjedoržži rádjái, Luossajohka Luossajávri rádjái, Morešveaijohka njeallje kilomehtera bajás luoitinsajis Badje-Buolbmátjoga rádjái sihke Skihpajohka vuosttaš luobbala rádjái;
- 2) Veahčajohka Veahčajávri rádjái ja Váišjohka Váišluobbala rádjái;
- 3) Ohcejohka Mierašjávri rádjái, Čársejohka Liñkinjohnjálmmis 10 kilomehtera bajás Geavu Fiellogáhjoga njálmmi rádjái;
- 4) Goahppelašjohka Birkejohnjálmmi rádjái, Birkejohka Badjedoržži rádjái sihke Goaskinjohka Goaskinjávri rádjái;
- 5) Njiljohka 13 kilomehtera nuppi juovahatgietti rádjái;
- 6) Áhkojohka goržži rádjái; sihke
- 7) Gáregasjohka vihtta kilomehtera Luopmošjohnjálmmis bajás.

Dán ása husa lassin guollebivddu 1 momeanttas namuhuvvon viidodagain guoskaduvvo guollebivddus addojuvvon stáhtarádi ása hus (1360/2015), dain osiin go dán ása husas ii nuppe lánkai mearriduvvo.

2 §

Guollebivddus lobálaš bivdoneavvut

Luossabivdu lea lobálaš:

- 1) jottuin, merddiin ja njánngofierpmiin Ohcejoga ja Veahčajoga čázádagain; sihke
 - 2) stákkuin ja vuokkain Ohcejoga ja Veahčajoga čázádagain.
- Eará guollešlájaid, go luosa, bivdu lea lobálaš čuovvovaš bivdoneavvuiguin ja vugiiguin:
- 1) njánngofierbmi
 - 2) stággu ja vuogga;
 - 3) guollehehkke guoika- ja rávdnjuovdagiid olggobealde 200 mehtera guhkkelis joga oivošis, njavis dahje njálmmis;
 - 4) oaggun ja oaggun jieŋa alde guoika- ja rávdnjesajiid olggobealde; sihke
 - 5) njáhkároahkki jieŋa alde bivdedettiin.

3 §

Guolástangiieldoguvllut

Čuovvovaš viidodagain ii oáččo guolástit:

- 1) Badje-Buolbmátjogas ja dán oalgejogain;
- 2) Gálddašjohka joganjálmmi rájes Luovosvárjoga njálmmi rádjái sihke Gálddašluoppal;
- 3) Ohcejogas joganjálmmi rájes gitta Ohcejoga ja Njuorggáma gaskasaš geainnu šalddi rádjái;
- 4) Čársejohka vuollegoržžis 60 mehtera mátkkis goržži niskkis vulos guvlui.

4 §

Almmolaš vahkkoráfáidahttin

Maŋnelis 5, 10, 11 ja 13 §:s mearriduvvon bivdoáigodagaid áigge ii oáččo guolástit sotnabeaivvis diibmu 19 rájes vuossárgii diibmu 19 rádjái, earet eará guollešlájaid go luossabivdu jávrriin 200 mehtera guhkkelis joga oivošis, njavis dahje njálmmis.

5 §

Luosa guolástanbadji stákkuin ja vuokkain

Stákkuin ja vuokkain oážžu bivdit suoidnemánu 1. beaivvi rájes gitta suoidnemánu 3. beaivái vuossárggas d. 19 gaskavahku rádjái d. 19.

6 §

Ráddjehusat, mat gusket seavtti ja áŋkorbivdosiid

Seaktin ii oáččo geavahuvvot reahka, guolli iige máhtu.

Njáhkároahki oážžu geavahuvvot dušše go njáhká bivdojuvvo jieŋa alde. Deanu čázadagas váldojuvvon jápma seakteguolli lea goittotge lobálaš njáhkároahkiin guolástettiin ja máhtu geavaheapmi jieŋa alde oaggumis.

Vuokkas oážžu lea eanemustá okta golmmasuorat áŋkor dahje eanemustá golbma ovttasuorat áŋkora.

7 §

Veahkkeneavvu, mii geavahuvvo stággobivddus

Bivdosii darvában guoli loktemis gáddái oážžu veahkkeneavvun geavahit dušše hoava.

8 §

Luosa sálašdihtoearri guolástusas

Luossabivddus oážžu goddit eanemustá ovtta luosa sálašin guollebivdi ja guollebivdobaji guovdu.

9 §

Gildojuvvon stággobivdinviidodagat

Stággogollebivdu ii oaččo hárbuvvot:

- 1) buoddóčuoluid siskkobealde ja lagabus go 50 mehtera buođu vulobealde dahje 10 mehtera dan siiddu bealde;
- 2) 10 mehtera lagabus njággofierpmi;
- 3) šalddi alde;
- 4) fatnasis ja gáttis 200 mehtera lagabus oalgejoga lagamus gátti Geavu ja Čársejoga njálmmis Geavojávrris, Čársejoga njálmmis Geavus dahje Gálddašjoga ja Badje-Buolbmátjávrris njálmmis Buolbmátjávrris.

10 §

Guollebivdináigi njággofierpmiin

Luossa oažžu bivdojuvvot njággofierpmiin suoidnemánu 1 beaivvi rájes gitta suoidnemánu 3 beaivvi rádjái vuossárgga diibmu 19 rájes diibmu 19 rádjái.

11 §

Buodđobivdu bivdoáigodat

Buodđobivdu lea lobálaš suoidnemánu 1. beaivvi rájes suoidnemánu 3. beaivái vuossárgga diibmu 19 rájes gitta gaskavahku diibmu 19 rádjái.

Doarrása, čuolu ja vuoajahaga fierpmit galget leat bajiduvvon čázeoaivái dahje goikásii dan boddii, go bivdu lea gildojuvvon. Bivdosiid buot eará godđojuvvon oasit, oktan buddui gullevaš jottuiguin ja merddiiguin, galget dollojuvvot goikásis.

12 §

Godđojuvvon bivdosiid geavaheami mearálaš ráddjehus

Go luossa bivdojuvvo njággofierpmiin dahje buođuin, de oažžu geavahuvvot giddodaga nammii oktanaga dušše okta buođu dahje okta fierbmi.

Eará guollešlájaid go luosa bivddus oažžu geavahuvvot ovttáigásaččat eanemustá vihtta njággofierpmi giddodaga guovdu.

13 §

Eará šlájaid bivdoáigi

Eará guollešlájaid go luosa oažžu bivdit njággofierpmiin miessemánu 20 beaivvi rájes gitta geassemánu 20 beaivvi rádjái sihke borgemánu 1. beaivvi rájes gitta borgemánu 31 beaivvi rádjái.

Eará šlájaid oažžu bivdit stákkuin ja vuokkain geassemánu 1 beaivvi rájes gitta borgemánu 31 beaivvi rádjái.

Eará guollešlájaid go luosa oažžu bivdit olles jagi jávrriin badjel 200 mehtera guhkkelis joga oivošis, njavis dahje njálmmis.

14 §

Fanasbivdu

Fatnasis, go mohtor lea geavvamin, sihke rávdnjái sadjosii áŋkoraston fatnasis ii oaččo guolástit dahje suohpput guolástanbiergasiid.

15 §

Bivdosiid merken

Bivdinláhkái biddjojuvvon njáŋggofierpmit ja buođut galget merkejuvvot čielgasit nu, ahte earát čázádagas johttit áicet daid. Bivdosat fertjit merkejuvvot uhcimustá 15 sentemehtera čázeoaivvi bajábeallái olli govddohagain dahje uhcimustá 40 sentemehtera čázeoaivvi bajábeallái olli stággui giddejuvvon lihpuin, man oaneheamos siiddu guhkkodat lea uhcimustá 15 sentemehtera.

Bivdosiidda galget merkejuvvot bivdosa biddji namma ja oktavuohtheadiedut sihke dan giddodaga namma, masa guolástanvuoigatvuohta gullá. Njáŋggofierbmái mearka giddejuvvon bivdosa geahčái govddohahkii, mii oidno bures. Buođus mearka giddejuvvon doarrása olggumus čuldii dahje reŋkui giddejuvvon galbii dahje govddohahkii.

16 §

Vuollerádjámihhtut ja guoli luoitin

Sálaših bivdojuvvon luossa galgá leat uhcimustá 30 sentemehtera guhku ja eanemustá 65 cm guhku.

Vuorru ii oaččo goddojuvvot sálaših.

Sálaših báhcán ruoššaluosat ja girjeluosat galget dalánaga heakkahuhttot.

17 §

Galljodat ja árppu šládja

Luossabivddus njáŋggofierpmi sihke buođu jottu uhcimus lobálaš galljodat lea 58 millimehtera čalbmeoazi guovdačuoggás čuovvovaš čalbmeoazi guovdačuoggái njuoska bivdosis mihtidettiin.

Ovdalis 1 momeanttas oaivvilduvvon firpmiin oažžu geavahit dušše ruoivásis, bummolis, náilončanásárppus dahje bodnojuvvon náilonis (náilon, perlon, terylen) dahkkojuvvon árppu. Čađačuovgi materiála dego ovttasáiggar náilonárpu, ii oaččo geavahuvvot. Geavahettiin bodnojuvvon náilona, galget ovttaskas árppu sáigarat leat 8 deniera dahje dan aseheappot.

Bivdosiin ii oaččo geavahit metállaárppu, metállabátti dahje danveardásaš materiála.

18 §

Buođđu

Buođu ráhkadusa oasil doahttaluvvo Deanu čázádaga Norggain dahkkon soahpamuša čuvvosa 2 guolástanjuolggadusa 26 §.

19 §

Luossabivdui dárkkuhuvvon njáŋggofierbmi

Luossabivdui dárkkuhuvvon njáŋggofierbmi lea njuolgadin suhppojuvvon ovttagardán fierbmi, mas lea govddohat goabbat geažis. Fierbmi ii oaččo giddejuvvot čuolddaiguin dahje

eará giddenneavvuiguin eará sajiin go fierpmi gežiin. Giddenneavvu oažžu leat dušše ovttaskas buddu dahje ovttaskas čuoldá. Njánggofierbmi ii oaččo áсахuvvot roahki hápmái.

Luossabivdui dárkkuhuvvon njánggofierbmi oažžu leat eanemustá 30 mehtera guhku. Guokte dahje eanet firpmiid ii oaččo geatnit oktii, juos daid oktiirehkenaston guhkkodat lea badjel 30 mehtera.

Njánggofirpmiin bivdedettiin ii oaččo geavahit goanstadahkkojuvvon rávdnjesuoji dahje vuojahatfierpmi.

20 §

Eará guoli bivdin fierbmebivdosiiguin

Eará guoli go luosa bivddus adnojuvvon njánggofierbmi oažžu leat eanemustá 3 mehtera vuoksás bodnefierbmi, mas lea seahkka ja mii lea ráhkaduvvon ovttasáiggar nailonárppus (monofiilaárpu), man assodat oažžu leat eanemustá 0,20 millimehtera. Fierpmi allodat ii oažžu mannat čázi čikņodaga badjel guolástanbáikki čiekņaleamos sajis.

Njánggofirpmiin bivdedettiin ii oaččo geavahit goanstadahkkojuvvon rávdnjesuoji dahje vuojahatfierpmi.

Njánggofierpmi galljodat galgá leat uhcimustá 29 millimehtera ja eanemustá 40 millimehtera čalbmeoazi guovdačuoggás čuovvovaš čalbmeoazi guovdačuoggái njuoska bivdosis mihtidettiin

Buolbmátjávrris, Ohcejoga jávrrádagain sihke Veahčajoga Rievssatjávrriin eará guoli go luosa bivdui adnojuvvon njánggofierpmiit ožžot lea badjel 3 mehtera vuoksát ja reaskábivddus oažžu geavahit firpmiid, maid galljodat leat uhcimustá 17 millimehtera. Čakčamánu 1. beaivvi rájes gitta cuoņománu 30. beaivvi rádjái ovdal namuhuvvon viidodagain firpmiid oažžu geavahit govdufierbmin. Firpmiid galljodat galgá dalle leat uhcimustá 18 millimehtera ja eanemustá 50 millimehtera.

21 §

Guolleoalli ja bivdosiid gaskkat

Boađu dahje njánggofierpmi mihkkege osiid ii oaččo ollit váldo- dahje siidorokki guolleoalli rádjái. Guolleoliin dárkkuhuvvo goalmádasa gaskačáhceallodaga mielđasaš joga, čoalmmi dahje baskkáža govododaga dan čiekņaleamos sajis. Bivdosiid olggumus oassi ii oaččo ollit gokkoge 10 mehtera lagabui buohtalas gátti, eaige dakkár rokki sulluid, boađuid ja gárguid, maid gaskii bohtet iežaset rokkit.

Buođut eai oaččo leat gokkoge 120 mehtera lagabus nuppit nuppiid.

Njánggofierbmi ja buođu dahje guokte njánggofierpmi eai oaččo leat gokkoge 60 mehtera lagabus nuppit nuppiid.

22 §

Fierbmebivddu gielddusviidodagat

Njánggofierbmi dahje buođu ii oaččo biddjojuvvet 200 mehtera lagabui oalgejoga lagamus gátti Geavu ja Čársejoga njálmmis Geavojávrris, Čársejoga njálmmis Geavus iige Gálddašjoga ja Badje-Buolbmátjoga njálmmis.

23 §

Sálašalmmuhus registarii

Guollebivdi lea geatnegahtton doallat sálašbeavegirji šleadgahámis dahje báhpára alde. Guollebivdi ferte maid almmuhit guollebivddus Deanu čázadagas Norggain dahkkon soahpamuša lálkaásaheami suorggi mearrádusaid fápmuibidjámis ja guoskadeamis addojuvvon lága (176/2017) 7 §:s dárkkuhuvvon Deanu šleadgasálašregistarii juohke bivdojuvvon luosas, dápmohis/guvžžás, ja girjeluosas čuovvovaš dieđuid:

- 1) johka dahje jávri, mas guolli lea bivdojuvvon;
- 2) bivdobeavemeari;
- 3) guoli sohkaheali, deaddu ja guhkkodat;
- 4) luitojuvvon guliid mearri šlájá guovdu;
- 5) bivdoneavvu.

Luitojuvvon guoli sohkaheali, deattu ja guhkkodaga ii dárbbáš almmuhit.

Sálláša haga báhcán bivdi galgá almmuhit 1 momeantta 1, 2 ja 5 čuoggáin dárkkuhuvvon dieđuid.

Ruoššaluosa oasil galgá almmuhit dušše 1 momeantta 1, 2, 4 ja 5 čuoggás dárkkuhuvvon dieđuid sihke guliid meari.

Eará guollešlájaid go luosa, dápmoha ja girjeluosasa oasil ferte almmuhuvvot guđege bivdojuvvon šlájá ollesdeaddu sierra šlájaiide čuolddašeami mielde.

Almmuhus ferte dahkkojuvvet ovdal čakčamánu 1 beaivvi.

Bivdolobiid luohpadeaddji geatnegasvuodas ordnet guolásteaddjái beassama šleadgasálašregistarii mearriduvvo guollebivddus Deanu čázadagas Norggain dahkkon soahpamuša lálkaásaheami suorggi mearrádusaid fápmuibidjámis ja guoskadeamis addojuvvon lága 8 § 5 momeanttas.

24 §

Fápmuiboahhtin

Dát ásahus boahhtá fápmui geassemánu 20 beaivvi 2024 ja lea fámus gitta miessemánu 31 beaivvi rádjái 2025.

Helssegis geassemánu 20 beaivvi 2024

Eanan- ja meahccedoalloministtar Sari Essayah

Ráddádalli virgeolmmoš Tapio Hakaste